

Реформи Європейського Союзу, зокрема зміцнення наднаціонального керівництва в економічній, соціальній та міграційній політиці, матимуть прямий вплив на Італію.

Міграційна криза та безпрецедентні потоки біженців і нелегальних мігрантів з Північної Африки через Середземне море залишаються великим викликом для Італії в рамках ЄС [5].

Список використаних джерел:

1. *Європейська та євроатлантична інтеграція : навч. посіб. / [О. В. Баула та ін. ; за заг. ред. О. М. Лютак] ; Луц. нац. техн. ун-т. — Херсон : Олді-плюс, 2016. — 375 с. : іл., табл. — Бібліогр.: с. 363—377.*
2. *Чанишева Г. І. Щодо поняття та цілей соціальної політики. Правове життя сучасної України: у 3 т.: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.), 2020. Т. 2. С. 153–156.*
3. *Яковюк І. В. Історичні передумови і основні етапи європейської інтеграції. Вісн. Акад. прав. наук України. № 4. 2003. С. 82–92. 3.*
4. *Український вимір європейської та євроатлантичної інтеграції : навч. посібник: у 2 кн. / І. В. Артёмов. Ужгород : Закарпатський держ. ун-т. Навчальнонауковий ін-т філософії та євроінтеграції, 2007.*
5. *Бикова А.І., Габро І.В. Інституційне забезпечення та інструменти культурної дипломатії Італії // ACTA DE HISTORIA & POLITICA: SAECULUM XXI. Вип. 5. 2023. С. 55-62*
6. *Ліщинський, Ігор, and Марія Лизун. Концептуальні візії регіональної та глобальної безпеки. Вісник Економіки, no. 2, Nov. 2020, pp. 148–161, <https://doi.org/10.35774/visnyk2020.02.148>.*

Христина САНЬОЦЬКА

*студентка Західноукраїнського
національного університету*

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ПОЛЬЩІ

Інтеграційні процеси в Європі в постбіполярний період стали важливим чинником трансформаційних зрушень і еволюції міжнародних відносин. Утворення Європейського Союзу і входження до його складу держав з колишнього комуністичного блоку визначило на сьогодні нову регіональну геополітичну і гео економічну ситуацію.

Мета дослідження є полягає у визначенні й висвітленні основних етапів та напрямків євроінтеграції Польщі.

Зміни, які відбулися в суспільному та економічному житті Польщі в 1989 році були наслідком горбачовської «відлиги» та боротьби польського народу за «нову Польщу», призвели до переорієнтації зовнішньої політики Речі Посполитої. Провідний напрямок цієї політики полягав у намаганні зближення Польської держави з європейською спільнотою. Хоча про перші серйозні кроки Польщі назустріч Європейському Економічному Союзу (ЄЕС) можна вести мову, починаючи ще з 1988 року, саме в липні 1989 року Польща встановила дипломатичні відносини з ЄЕС. 19 вересня 1989 року між Польщею та ЄЕС було підписано договір про торговельно-економічну співпрацю. Цей договір став відправним пунктом у проведенні подальших переговорів щодо інтеграції Польщі в Європейський Союз, тобто перші кроки Речі Посполитої до Європейської співдружності ґрунтувалися на домовленостях торговельно-економічного характеру.

У червні 1993 року на засіданні Європейської Ради в Копенгагені було офіційно визначено, що країни Центральної та Східної Європи можуть приєднатися до ЄС після виконання економічних та політичних критеріїв. 8 квітня 1994 року Польща подала офіційний запит на вступ до ЄС. На саміті Європейської Ради в Ессені у грудні 1994 року була прийнята стратегія перед вступом, де визначили сфери та форми співробітництва з ЄС, а також підтвердили готовність ЄС до розширення. У січні 1997 року Польща прийняла Національну стратегію інтеграції, а в травні того ж року її ухвалив парламент. Стратегія визначала завдання та послідовність виконання завдань для членства в ЄС.

Важливу роль в досягненні успіхів євроінтеграційних намагань Польщі зіграла Вишеградська група, започаткована нею ще у 1991 році у співпраці з тодішньою Чехословаччиною (згодом окремо Чехією та Словаччиною) та Угорщиною. Головна мета діяльності Вишеградської групи – координація зусиль її членів по досягненню членства у Європейському Союзі. Саме цей Альянс став своєрідним стартовим майданчиком, де держави-учасниці могли продемонструвати свою здатність брати участь в євроінтеграційних процесах та набувати тим самим додаткові «бонуси» та аргументи до вступу у ЄС. Як вказував Є. Кіш, «...Вишеград ніколи не створювався як альтернатива європейській інтеграції...» і не був «...пріоритетом зовнішньої політики чи альтернативою головній меті – європейській інтеграції...»

Окремо слід згадати про позицію Росії щодо євроінтеграційних прагнень Польської держави. Незважаючи на те, що РФ тривалий час чинила серйозний дипломатичний спротив північноатлантичній інтеграції Польщі, вказуючи на загрозу своїй національній безпеці, у питанні євроінтеграційних змагань офіційна Москва не чинила ніяких перепон, а швидше навпаки – вітала ці намагання поляків. Як зауважив К. Воронов, Москва не ставила під сумнів

євроінтеграційні прагнення Польщі, проте вказувала на необхідність врахування країнами ЄС інтересів Росії при розширенні своїх кордонів на Схід.

Щоб якнайкраще підготуватися до входження до складу ЄС, 8 серпня 1996 року Польський Сейм своїм законом створив Комітет Європейської Інтеграції (КЄІ) – інституцію, відповідальну за процес Європейської інтеграції Польщі. Ця структура мала програмувати й координувати політику інтеграції з ЄС, а також діяльність щодо пристосування країни до Європейських стандартів, крім того, КЄІ координував діяльність уряду у сфері отримання закордонної допомоги. 28 січня 1998 року польський уряд прийняв Національну стратегію інтеграції, у якій було підсумовано вже реалізовані інтеграційні заходи й визначено нові завдання, які дозволять Польщі максимально наблизитися до членства в ЄС.

У 1997 році Європейська Рада встановила термін початку переговорів із Польщею щодо вступу в ЄС. Вони були призначені на березень 1998 року і саме тоді розпочалися. 16 липня 1997 року Європейська комісія прийняла позитивне рішення щодо переговорів із Польщею та зарахувала її до групи з 6 країн, з якими ЄС повинен вести переговори про приєднання. 31 березня 1998 року в Брюсселі розпочалися офіційні переговори відносно членства в ЄС Польщі та ще п'яти кандидатів (Чехії, Естонії, Словенії, Угорщини та Кіпру). Переговори стосовно членства Польщі в ЄС тривали від березня 1998 року до грудня 2002 року.

Початок переговорів був для державних структур Польщі та її економіки серйозним викликом у зв'язку з необхідністю приведення польського законодавства у відповідність із правовими актами європейського співтовариства. Переговори можна умовно поділити на два етапи:

- 1) етап адаптації польського права до права європейського;
- 2) етап переговорів щодо конкретних умов вступу Польщі до ЄС.

На початковому етапі переговорів у червні 1998 року уряд прийняв ще один важливий, з точки зору євроінтеграції, документ: Національну програму приготування до членства в Європейському Союзі. У ньому були послідовно визначені конкретні дії на 1998-2002 р., які дозволять Польщі наблизитися до ЄС. До другого етапу сторони перейшли 10 листопада 1998 року.

З боку ЄС у переговорах брали участь Європейська Рада, Рада ЄС, а також Європейська комісія. Польську сторону репрезентували прем'єр-міністр, міністр закордонних справ, секретар комісії Європейської Інтеграції, а також голова переговорів із євроінтеграції Речі Посполитої, який керував усіма учасниками переговорного процесу (спочатку ним був Ю. Кулаковський, пізніше Ю. Трощинський).

У процесі переговорів із Європейським Союзом виникли проблеми у таких напрямках, як працевлаштування польських громадян у ЄС, приєднання аграрного сектора до спільної європейської аграрної політики, охорона

навколишнього середовища, допомога державним підприємствам, придбання землі іноземцями, якість продукції та фінансові внески у бюджет ЄС.

На саміті в Ніщі у 2000 році керівники 15 країн ЄС затвердили реформу ЄС, в рамках якої Польщі було надано 27 голосів у Раді Міністрів ЄС та 54 місця у Європарламенті. Це дало Польщі одну з найбільших представницьких можливостей серед країн-членів ЄС.

На засіданні Європейської Ради в Гетеборзі у червні 2001 року вирішено, що країни-кандидати, що успішно завершать переговори до кінця 2002 року, зможуть приєднатися до ЄС у 2004 році. Польща входила до числа таких країн, оскільки завершила переговори з ЄС до вказаного терміну, а саме - 13 грудня 2002 року на засіданні Європейської Ради в Копенгагені. Також обрання Президентом Польщі А. Кваснєвського, що був палким прихильником євроінтеграції, визнання Європейською комісією в жовтні 2002 року надав значних успіхів на євроінтеграційному шляху та розуміння європейським політикумом невідворотності приєднання Польщі до ЄС, стали базисом для остаточного приєднання держави до європейської сім'ї.

Угода між сторонами включала деякі компроміси: Польща зберегла право спеціального оподаткування житлового будівництва; дотації для польських фермерів складали 55% в перший рік членства, 60% - у другий, 65% - у третій, від середнього рівня дотацій для сільськогосподарських виробників ЄС; у 2004-2006 роках Речь Посполита мала отримати від ЄС 1,5 млрд євро. польська дипломатія докладала максимум зусиль для пришвидшення даного процесу. Європарламент 9 квітня 2003 року, більшістю голосів (509 за, 25 проти, 31 утрималися), підтримав пропозицію про вступ Польщі до ЄС 1 травня 2004 року.

Відзначенням успішного завершення переговорів стало урочисте підписання 16 квітня 2003 року Афінської декларації, яка зафіксувала результати переговорів між ЄС та 10 країнами Центрально-Східної та Південної Європи, включаючи Речь Посполиту. На підписанні від Польщі брали участь прем'єр-міністр Лешек Міллер, міністр закордонних справ Володимир Тимошевич, міністр з питань європейських справ Данута Хюбнер.

З червня 2003 року до березня 2004 року Декларацію про приєднання Польщі (та 9 інших країн) до ЄС ратифікували всі країни-члени ЄС. У червні 2003 року в Польщі відбувся референдум щодо вступу до Європейського Союзу. Участь в ньому взяло 58,85% громадян країни, які мали право голосу; 77,85% учасників голосування проголосували "за" вступ до ЄС.

1 травня 2004 року Польща офіційно стала членом ЄС. Святкове прийняття 10 держав до ЄС відбулося у Дубліні, де Польщу представляли президент Олександр Кваснєвський і прем'єр-міністр Лешек Міллер. У червні цього ж року поляки обрали 54 євродепутатів, що свідчило про нову еру для Польщі в умовах

єдиної Європи. "Унія є квитком у майбутнє", - сказав Олександр Кваснівський у 2003 році, –"і Польща отримала цей квиток".

Польщі знадобилося приблизно 15 років, щоб стати членом Європейського Союзу. За цей час країна провела реформи в усіх сферах суспільного життя, щоб відповісти Копенгагенським критеріям. Найважливіші події цього періоду включали підписання Європейської угоди про асоціацію (1991 р.), саміт у Копенгагені (1993 р.), оформлення офіційної заяви про членство (1994 р.), початок перемовин (1998 р.) та вступ до ЄС (2004 р.). Під час інтеграції Польща активно реформувала внутрішню політику, зосереджуючись на економічних, судових, інституційних та інших реформах. Також країна активно співпрацювала на регіональному та міжнародному рівнях. Членство в ЄС відкрило для Польщі можливості, але не гарантувало економічного розвитку. Досвід Польщі є важливим для України, оскільки показує, що членство в ЄС вимагає від країни проведення реформ та ефективного використання можливостей, які воно відкриває. Для України важливо підготувати висококваліфікованих спеціалістів, розробити та виконати реформи, підтримувати контакти з країнами ЄС та використовувати позитивний досвід інших країн, що вже стали членами ЄС.

Список використаних джерел:

1. Демчишак Р. *Особливості євроінтеграційного процесу у Польщі: внутрішньополітичний та зовнішньополітичний виміри* // *Політичні науки*. – 2015

2. Бочаров С. В. *Шлях Польщі до Європейського Союзу : моногр.* / С. В. Бочаров. – Донецьк: ДНУ, 2011.

3. С. І. Мітряєва, М. О. Лендєл, А. Д. Стряко, А. М. Крижевський, Г. В. Гайтанжи. *Співробітництво з країнами Вишеградської четвірки як інструмент європейської інтеграції та модернізації України: збірник матеріалів міжнародної конференції, м. Ужгород, 3 жовтня 2013 р.*

4. «Вступ Польщі до Європейського Союзу» [Електронний ресурс]. Веб – сайт: https://uk.wikipedia.org/wiki/Вступ_Польщі_до_Європейського_Союзу

5. *Benchmarking of local production systems in Eastern Europe and Ukraine.* V Kuryliak, I Lishchynskyu, M Lyzun, N Komar. *Management & Gouvernance*, 2017. 11

6. Savelyev, Y., Lyzun, M., Kuryliak, V., & Lishchynskyu, I. (2021). *Economic integration of the Visegrad Four and Ukraine in the context of historical narratives and global challenges.* *European Journal of Sustainable Development*, 10(2), 44-44.